

Peter Klaver met een Kune Kune-zeug van de zorgboerderij van De Karmel in Angeren.

FOTO'S: HENK TEN HAVE

Een Kune Kune-beer met rood en lang haar.

Een nest met rode Kune Kune-biggen op de zorgboerderij van De Karmel in Gendt.

Minivarken krijgt 4 tot 8 biggen

Blij met niet te grote worp

Varkens worden niet alleen als productiedier gehouden, maar ook als huisdier. Meestal gaat het dan niet om 'gewone' varkens, maar om minivarkens, zoals de Kune Kune, het Vietnamese hangbuikzwijntje en het Göttinger minivarken of kruisingen hiervan met productievarkens. Dierenarts Peter Klaver uit Doornenburg (Gld.) is gespecialiseerd in minivarkens. Hij reist het hele land door om deze dieren te behandelen.

Nederland telde in vorig jaar 4.250 professionele varkensbedrijven met zo'n 12 miljoen varkens. Het aantal hobbyvarkenshouders is met naar schatting 2.800 veel kleiner, net als het aantal varkens dat zij houden: grofweg 7.000. De manier waarop deze varkens worden gehouden is ook niet te vergelijken met de professionele varkenshouderij. De hobbyvarkens zijn gezelschapsdieren: ze leven vaak net als honden en katten in huizen en tuinen van particulieren. Ook zijn ze veelvuldig te vinden op kinder- en zorgboerderijen en in dierentuinen. "Ze zijn minder fel, zachtaardiger dan productievarkens en daardoor geschikt als hobbydier", weet Peter

Klaver. Zijn specialisatie in minivarkens is vanuit passie gegroeid. Hij kwam er onder andere in dierentuin Artis, waar hij veertien jaar als dierenarts werkte, mee in aanraking. Ook verwees Dafne Westerhof, oprichter van Het Beloofde Varkensland in Amstelveen, hobbyvarkenshouders door naar Klaver. Gemiddeld behandelt hij nu eenmaal per week een minivarken. Ook traint hij andere dierenartsen in het onder narcose brengen van minivarkens en is hij een van de weinige dierenartsen die volwassen zeugen steriliseert. Daarvoor gaat hij ook naar België en Duitsland. Niet-gesteriliseerde minivarkens zijn namelijk niet te genieten als ze berig zijn: net als productievarkens eenmaal in de drie weken. Klaver: "Vooral als ze in huis worden gehouden is dat vervelend." Sommige zeugjes krijgen een implantaat met hormonen (Suprelorin) dat moet voorkomen dat ze berig worden. Dat werkt 6 tot 12 maanden en kost 100 euro. Daarnaast is er de vloeistof Regu-Mate met hormonen die over de varkenskorrels kan worden gegoten. Maar ook dat middel is vrij prijzig. Sterilisatie kost afhankelijk van het gewicht rond 600 à 700 euro. "Daarbij worden de eierstokken weggehaald

en moet de hele buik open. De risico's van de operatie spreek ik van tevoren goed door met de eigenaar." Klaver castrereert ook volwassen mannelijke minivarkens. "Alleen onder volledige narcose. Biggen castrereer ik als ze 5 kg wegen, ook onder volledige verdoving. Onverdoofd castreren vind ik niet meer van deze tijd."

Ooglidcorrectie

Elke hobbydierhouder moet een UBN-nummer aanvragen, maar in het verleden mochten zonder UBN-nummer vijf minivarkens gehouden worden. Verplichte entingen gelden niet meer voor minivarkens. "Ik adviseer om biggen preventief een injectie te geven met Ivomec tegen wormen en huidparasieten: wormen hebben ze vaak al bij de geboorte en schurft komt vrij veel voor. Daarnaast raad ik aan om de dieren een- of tweemaal per jaar in te laten enten tegen vlekziekte. Dieren die buiten komen hebben een verhoogde kans op deze ziekte, omdat de bacterie in de grond kan voorkomen." Hoefjes bekappen en hoektanden bij beren vijlen met de Dremel is een regelmatig terugkerende klus van Klaver. De hobbyvarkens worden dan met een roesje verdoofd. Met een stropje om de bovenkaak om het dier 'rustig' te houden, hoeft je bij een hobbyvarkenshouder niet aan te komen. "Dat is uit den boze", aldus Klaver. Hij komt ook voor heel andere aandoeningen bij houders van minivarkens. Bijvoorbeeld voor een ooglidcorrectie. "Huidplooien kunnen over de ogen gaan groeien, vooral bij hangbuikzwijnen die te dik zijn, waardoor het varken niets meer ziet. Dan is een ooglidcorrectie (onder- en bovenooglid) nodig. Helaas

zijn de hinderlijke plooien vaak na één à twee jaar alweer terug." Gemiddeld eenmaal per jaar voert Klaver een tepellift uit. Die is soms nodig nadat een dier op dieet is gezet omdat het te zwaar was – er zijn veel te dikke minivarkens. Na het afvallen ontstaan er plooien waar het varken met de achterpoten op kan gaan staan, waardoor er wondjes ontstaan. Voor een tepellift heeft de eigenaar wel een flink budget nodig: 800 à 1.000 euro. Tumoren in de buik zijn een andere veelvoorkomende kwaal van minivarkens. Klaver maakt dan eerst een echo. "Maar door de speklaag valt het vaak tegen wat daarop is te zien. Als ik onder verdoving een grote harde bal in de buik voel, adviseer ik om het dier in te laten slapen. Maar sommige eigenaren willen dat alles geprobeerd is om het dier te redden. Dan maak ik het varken open om de tumor te verwijderen, als dat nog mogelijk is."

Niet alleen houden

Klaver raadt mensen aan om de minivarkens niet alleen te houden. Twee borgjes samen gaat het best, twee zeugjes kunnen veel ruzie maken, maar dat hangt ook af van het karakter van de dieren en de ruimte die ze hebben. Minivarkens kunnen tien tot vijftien jaar oud worden. Een minivarken krijgt gemiddeld vier tot acht jongen, minder dus dan de tien tot vijftien bij een productievarken (hangbuikzwijnen krijgen vaak wel grote worpen). De dieren worden dan ook niet geselecteerd op worpgrootte. Klaver: "In tegenstelling tot professionele varkenshouders zijn hobbyvarkenshouders zelfs blij met een niet te grote worp." ☞